

Amstelveen, 6 februari 2025

Lieve Simone,

Dank weer voor jouw oprechte en uitvoerige brief.

Ik schrijf deze brief vanuit mijn hotelkamer in Amstelveen. Eigenlijk onverwachts en niet gepland werd ik in de zomer van 2024 benaderd door de directeur van festival Tweekt in Utrecht met de vraag of ik interim zakelijk leider van het festival wilde worden. Mede door andere functies ben ik daarom regelmatig een aantal dagen in Amsterdam.

Mijn huidige rol als zakelijk manager en de wijze waarop ik functioneer is, wanneer ik het goed beschouw, ingegeven door mijn ervaringen bij het Over het IJ Festival. En niet alleen in mijn huidige functie. Ook mijn functies als artistiek leider bij festival Karavaan en algemeen directeur/bestuurder bij Theaterproductiehuis Zeelandia/Zeeland Nazomerfestival zijn 'bepaald' door mijn eerste ervaringen als verantwoordelijke bij Over het IJ Festival. Hoewel het een relatief korte periode was (4 festivals) heeft het mij gevormd en heeft het mijn visie op kunst en cultuur, en de wijze waarop je de uitingen hiervan kan 'uitdragen', bepaald.

Zeker in de vorige eeuw had je geen gerichte opleiding/cursussen voor het leiden van een festival. Zelf had ik na mijn opleiding aan de sociale academie een 2-jarige opleiding hoger management voor non-profit organisaties gedaan. Maar deze was (uiteeraard) niet specifiek gericht op festivals. De jaren van het Over het IJ Festival hebben mij in feite alle tools voor het organiseren, improviseren en leiden van een culturele organisatie geleerd. Lef en enthousiasme maar ook ontredde en teleurstelling zijn de competenties welke ik vanuit die jaren heb meegenomen. Maar ook ongetemde vreugde tegenover intense verdriet. De vreugde die ik ervaarde bij de geweldige prestaties van de makers en applaus van het publiek. Het verdriet wat ik had bij een acute hernia en ziekenhuisopname tijdens het festival in 1994. Het had mij echter gesterkt in al die jaren daarna.

Het is zo mooi hoe jij beschrijft dat je aankomende getalenteerde makers, nu nog studenten, inspireert en hen in feite voorbereid op de 'harde' wereld van de podiumkunsten. Jij zegt *'een zachte landing in het theaterveld'*. Die zachte landing is het mijns inziens absoluut niet. Er is niet eens een landing, want waar moeten ze naar toe nu zoveel plekken verdwijnen waar aankomende makers kunnen experimenteren en bouwen. Misschien hebben zij dat niet nodig en zijn de conventionele en traditionele podia en festivals iets van voorbijgaande aard. Je geeft in dezelfde alinea en ook daarna namelijk aan dat zij *'een groot gevoel van solidariteit en hang naar collectiviteit en zelforganisatie toonden'*. Ik ben ervan overtuigd dat zij hun creatieve uitingen zullen tentoonspreiden nu en in de verre toekomst. Wij kunnen de 'leermeesters' voor hen zijn. Zoals je in jouw brief aangeeft *'het doorgeven van kennis en werken binnen locatietheater, talentontwikkeling en van het culturele veld en om deze kennis genereus te kunnen blijven delen'*. Het staat tussen de regels; jouw passie voor het vak maar zeker ook de passie om jouw expertise door te geven. Dat is iets waar je trots op kan en mag zijn. Zonder eigen gewin jouw kennis doorgeven en anderen inspireren.

Je vroeg mij wie mijn ambassadeurs/leermeesters waren. Eerlijk gezegd had ik die niet. Ik sprong ik het diepe. Dat is niet helemaal waar. Ik ontmoette Joop Mulder in de beginjaren van het Over het IJ Festival. Hij had inmiddels al meer dan 10 edities van Oerol georganiseerd. Op geweldige wijze kon hij vertellen over de ontwikkeling van 'zijn' festival, de nukken en eisen van makers en het prachtige eiland als podium. Maar ook Joop van den Ende was een voorbeeld voor mij. Ik kocht, als kind, bij hem vuurwerk in het toenmalige feestwinkeltje van zijn zuster op de Oostzanerdijk. De wijze waarop hij in relatief korte tijd van vuurwerkverkoper tot mecenaat van de kunsten transformeerde inspireerde mij.

De grootste inspirators waren echter mijn ouders. Als amateurspelers in Tuindorp Oostzaan speelden zij jaarlijks in het Zonnehuis en het toenmalige openluchttheater. Maar als kinderen van aan vaders kant streng gereformeerde ouders en aan moeders kant overtuigend communisten heb ik van hen zoveel geleerd over respect, waardering en doorzettingsvermogen. Dat heeft ongetwijfeld bijgedragen aan mijn ambitie en ontwikkeling in de podiumkunsten. En natuurlijk hoop ik dat iets hiervan ook door mij aan mijn zoon is doorgegeven.

Je vraagt je af hoe je eindigt en afscheid neemt na 32 jaar festival. Je neemt geen afscheid. Het festival blijft altijd in je. Het zal terugkomen in jouw dromen, in gesprekken, in ruzies, in het bezoeken van andere festivals en in alles wat je verder gaat doen. Het is een prachtig onderdeel van jouw 'IK'. Je neemt het mee naar jonge makers, het inspireert je om jouw expertise door te geven en misschien een nieuw festival op te richten. En als je in de put zit haal je al die bijzondere momenten naar boven en kijk je met een grote glimlach weer in de spiegel.

Het meest bijzondere moment van mijn gehele festival carrière is nog altijd het binnenstromen van het Noorzeekanaal water bij de grote helling in 1994. Dogtroep repeteerde al weken op en bij de helling voor de voorstelling Noordwester Wals. Bijna 24/7 werd er gewerkt, gekookt, gespeeld en muziek gemaakt. Mijn vrouw kookte voor alle gezelschappen en vaak waren wij tot 's nachts te vinden op een toen desolaat NDSM-terrein. Ook op de bewuste avond om 00.00 uur. Dodelijk vermoeid zaten wij met een aantal medewerkers op een grote lege tribune. Opeens een enorme schreeuw. Het was gelukt, het water vanuit het IJ kon naar binnen. Duizenden liters water stroomden het speelveld in. Opeens hoorden wij van achteren zachtjes aanzwellende muziek. De aanwezige makers van Dogtroep hadden snel hun instrumenten gepakt en speelden voor een handvol mensen de mooiste compositie bij het daverend geraas van het water. En de tranen stroomden over onze wangen.

En dat neem ik mee, hou ik vast en beroerde mij bij het nieuws van het einde van het Over het IJ festival. De zilte zoute tranen van al die mooie momenten, van de inzet en passie van mijn opvolgers, van alle medewerkers en vrijwilligers en de creatieve drift van eerst oude makers en de laatste jaren steeds jongere makers.

Ik opende het 'boek', jij doet het dicht. En als we elkaar weer zien doen we hem even open en weten duizenden mensen wat in dat boek staat geschreven. En we glimlachen!

Lieve groet,

Henk